

Pediatriesch multidisciplinair obesitascentrum

Extra info voor de huisarts

AZ Voorkepen
algemeen ziekenhuis
emmaüs

www.azvoorkempen.be
azvoorkempen@emmaus.be
Oude Liersebaan 4 - 2390 Malle
03 380 20 11

www.azklina.be
info@klina.be
Augustijnslei 100 - 2930 Brasschaat
03 650 50 50

Inhoud

1	Zorgtraject 'obesitas bij kinderen' _____	3
2	Edmonton Obesity Staging System for Pediatrics (EOSS-P) _____	5
3	Hoe zorgtraject 'Obesitas bij kinderen' starten? _____	6
4	Hoe uw zorg aanrekenen binnen de overeenkomst en erbuiten? _____	6
5	KOALA: kies voor overgewicht aanpakken en levensstijl activeren _____	7
6	Contactgegevens _____	7
7	Bijlage 1 – Zorgtrajectcontract obesitas _____	8
8	Bijlage 2 – Aanvraag tegemoetkoming in de kostprijs _____	10

1 Zorgtraject 'obesitas bij kinderen'

Overgewicht en obesitas bij kinderen en jongeren zijn een toenemend probleem in de Westerse wereld. De prevalentie van overgewicht en obesitas bij 5- tot 19-jarigen is wereldwijd gestegen van 4% in 1975 naar 18% in 2016.¹ Obesitas is een complexe multifactoriële aandoening met impact op het medische, psychologische en sociale milieu. Obesitas verhoogt het risico op tal van ziekten zoals diabetes, hart- en vaatziekten, musculoskeletale problemen en sommige vormen van kanker. Bovendien verhoogt obesitas de kans op vroegtijdig overlijden. Tot slot weegt obesitas ook vaak op de geestelijke gezondheid met negatieve impact op levenskwaliteit.² Deze uitgebreide zorgvraag zorgt voor extra druk op overheidsbudgetten die vandaag al onder druk staan. Hoe jonger een kind lijdt aan obesitas, hoe zwaarder de economische en medische impact. Daarom is een multidisciplinaire gestructureerde aanpak van jongs af aan zo belangrijk.

Vanaf 1 december 2023 zijn er in België 21 centra of samenwerkingsverbanden erkend die een gepersonaliseerd zorgtraject "Obesitas bij Kinderen" in het tweede zorgniveau aanbieden; voor de Antwerpse Kempen is dit het KOALA-project van AZ Voorkepen en AZ Klina geworden.^{3,4} Met de ambulante, multidisciplinaire aanpak in ons Pediatrisch Multidisciplinair Obesitascentrum (PMOC) wordt beoogd om voor elk kind en zijn omgeving een individuele aanpak en behandeling aan te bieden.

Kinderen van 2 t.e.m. 17 jaar die lijden aan obesitas hebben recht op een tegemoetkoming wanneer hun BMI een bepaalde drempelwaarde bereikt heeft. Deze drempelwaarde hangt af van de leeftijd en het geslacht van het kind. Deze waarde correspondeert met een BMI van 30 op volwassenleeftijd (cfr tabel).

BMI-tabel jongens		
Leeftijd	Overgewicht	Obesitas
2	18,41	20,09
3	17,89	19,57
4	17,55	19,29
5	17,42	19,30
6	17,55	19,78
7	17,92	20,63
8	18,44	21,60
9	19,10	22,77
10	19,84	24,00
11	20,55	25,10
12	21,22	26,02
13	21,91	26,84
14	22,62	27,63
15	23,29	28,30
16	23,90	28,88
17	24,46	29,41
18	25,00	30,00

BMI-tabel meisjes		
Leeftijd	Overgewicht	Obesitas
2	18,02	19,81
3	17,56	19,36
4	17,28	19,15
5	17,15	19,17
6	17,34	19,65
7	17,75	20,51
8	18,35	21,57
9	19,07	22,81
10	19,86	24,11
11	20,74	25,42
12	21,68	26,67
13	22,58	27,76
14	23,34	28,57
15	23,94	29,11
16	24,37	29,43
17	24,70	29,69
18	25,00	30,00

1 WHO: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/obesity-and-overweight>

2 <https://www.worldobesity.org/about/about-obesity/causes-of-obesity>

3 <https://www.riziv.fgov.be/nl/professionals/verzorgingsinstellingen-en-diensten/gespecialiseerde-centra/zorgtraject-obesitas-bij-kinderen-multidisciplinaire-zorg-voor-een-betere-behandeling-van-uw-jonge-patienten#wie-heeft-recht-op-een-tegemoetkoming-binnen-het-zorgtraject-obesitas-bij-kinderen>

4 https://www.riziv.fgov.be/SiteCollectionDocuments/obesitas_centra.pdf

Het kind wordt ingeschaald aan de hand van het Edmonton Obesity Staging System for Pediatrics (EOSS-P). Dit is een tool voor een eerste screening van risicofactoren en om de ernst van de obesitas in te schatten op basis van vier domeinen: metabool, mechanisch, mentaal en medisch. Het hoogst gescoorde domein bepaalt het stadium. Op basis van deze inschaling wordt het kind verwezen naar het meest geschikte zorgniveau voor verdere behandeling. Een kind kan worden doorverwezen voor verdere behandeling door een huisarts of kinderarts uit het eerste niveau of door een arts werkzaam bij het CLB, Kind en Gezin ...

Een kind met een **EOSS-P 0 of 1** inschaling wordt in het eerste niveau opgevolgd, maar de behandelend huisarts of kinderarts uit het eerste niveau kan een advies aanvragen aan een PMOC voor bijkomende expertise met betrekking tot het behandelplan.

Een kind met een **EOSS-P 2 of 3** inschaling wordt verder opgevolgd in het PMOC met een ambulant multidisciplinair zorgtraject. Het zorgtraject loopt 1 à 5 jaar. Wanneer nodig, kan het kind worden doorverwezen naar het derde zorgniveau voor residentiële zorg (Zeepreventorium en Clairs Vallons).

2 Edmonton Obesity Staging System for Pediatrics (EOSS-P)

Inschatting gezondheidsrisico	
Stadium 0	<ul style="list-style-type: none"> - Metabool/medisch: Geen metabole abnormaliteiten - Mechanisch: Geen functionele beperkingen - Mentaal: geen psychopathologie - Milieu: geen bezorgdheden in de ouderlijke, gezins- of sociale context
Stadium 1	<p>Metabool: Milde cardiometabole abnormaliteiten (bv. verminderde glucosetolerantie, prehypertensie, milde abnormaliteiten in lipiden (tegen de grenswaarden), milde vet-infiltratie van de lever/ verhoging in transaminasen (ALT: 1.5-2x normaal)</p> <p>Mechanisch: Milde bio-mechanische complicaties (bv. obstructieve slaapapneu zonder positieve drukbeademing/Positive Airway Pressure, milde musculoskeletale pijn of kortademigheid bij fysieke activiteit die niet interfereren met dagdagelijkse activiteiten)</p> <p>Mentaal: Milde psychopathologie, ADHD, leerstoornis, milde preoccupatie met lichaamsbeeld, occasioneel emotioneel eten of occasionele eetbuien, pesten, milde ontwikkelingsvertraging</p> <p>Milieu: Lichte relatieproblemen, lichte beperkingen in de mogelijkheden van zorgfiguren om de noden van het kind te ondersteunen</p>
Stadium 2	<p>Metabool: Matige cardiometabole complicaties die (medicamenteuze) behandeling vereisen (bv. diabetes type 2 zonder complicaties, hypertensie, matig verstoorde lipiden, polycysteus ovariumsyndroom, matige tot ernstige vetinfiltratie van de lever (ALT: 2- 3x normaal)</p> <p>Mechanisch: Matige bio-mechanische complicaties (bv. obstructieve slaapapneu die ademhalingsondersteuning/PAP vereist, gastro-oesofagale refluxziekte, musculoskeletale pijn/complicatie of kortademigheid die het activiteitsniveau belemmeren, matige beperkingen in dagdagelijkse activiteiten)</p> <p>Mentaal: Matige mentale problemen (bv. majeure depressie, angststoornis, frequente eetbuien, significante verstoring in het lichaamsbeeld, matige ontwikkelingsvertraging)</p> <p>Milieu: Matige relatieproblemen, opvallend pestgedrag thuis of op school, duidelijke beperkingen in de mogelijkheden van zorgfiguren om de noden van het kind te ondersteunen</p>
Stadium 3	<p>Metabool: Ongecontroleerde cardiometabole complicaties, bv. diabetes type 2 met complicaties of met het niet halen van de glycemische streefwaarden, verhoogde lipiden die medicatie vereisen, ernstig verstoorde leverfunctie (ALT: >3x normaal), cardiomegalie</p> <p>Mechanisch: obstructieve slaapapneu die PAP en extra zuurstof vereist, pulmonaire hypertensie, beperkte mobiliteit, ziekte van Blount, afschuiven van de heupkop, osteoartritis, kortademigheid bij zitten/slappen, perifeer oedeem</p> <p>Mentaal: Ongecontroleerde psychopathologie, schoolverzuim, dagelijkse eetbuien, ernstige verstoring in het lichaamsbeeld</p> <p>Milieu: Ernstige relatieproblemen, zorgfiguren zijn niet in staat om de noden van het kind te ondersteunen (kan blootstelling aan familiaal geweld omvatten), gevaarlijke omgeving (thuis, buurt of school)</p>

3 Hoe zorgtraject 'Obesitas bij kinderen' starten?

Een zorgtraject kan pas starten na ondertekening van een zorgtrajectcontract en een aanvraag door de rechthebbende voor een tegemoetkoming in de kostprijs van het multidisciplinair zorgtraject.

- Het **zorgtrajectcontract** is een document dat zowel de patiënt als de huisarts en/of kinderarts uit het eerste niveau en de verantwoordelijke kinderarts van het PMOC moeten ondertekenen.
- De aanvraag door de rechthebbende voor een **tegemoetkoming in de kostprijs** van het multidisciplinair zorgtraject is een document dat deels moet ingevuld worden door een ouder of voogd van het kind en deels ingevuld moet worden door de verantwoordelijke kinderarts van het PMOC.

Beide documenten vind je terug achteraan deze folder en via <https://www.azvoorkempen.be/voor-professionals/documentatie#PMOC>.

4 Hoe uw zorg aanrekenen binnen de overeenkomst en erbuiten?

Voor de raadpleging bij de huisarts en de kinderarts betaalt de patiënt het remgeld (persoonlijk aandeel). Voor de verdere multidisciplinaire begeleiding in een PMOC betaalt de patiënt niets: de derdebetalersregeling is hier van toepassing.

Huisarts of kinderarts uit het eerste niveau

De huisarts of de behandelende kinderarts uit het eerste niveau die niet tot de equipe van het PMOC behoort, kan een forfaitair honorarium (pseudocode 400654) aanrekenen op voorwaarde dat de patiënt opgenomen is als rechthebbende bedoeld bij deze overeenkomst en het zorgtrajectcontract met deze arts werd afgesloten. Dit forfaitair honorarium dekt het overleg en communicatie tussen de zorgverleners en zorgniveaus, de opvolging van het behandelplan en deelname aan het multidisciplinair overleg.

Adviesfunctie van het tweede zorgniveau aan het eerste zorgniveau

Een kind met een EOSS-P 0 of 1 inschaling kan in het eerste niveau opgevolgd worden, maar de behandelend huisarts of kinderarts uit het eerste niveau kan een advies aanvragen aan een PMOC voor bijkomende expertise met betrekking tot het behandelplan. Deze kinderen zijn geen rechthebbenden van de overeenkomst en moeten geen zorgtraject ondertekenen.

5 KOALA: kies voor overgewicht aanpakken en levensstijl activeren

Verschillende arts-specialisten en paramedische specialisten uit AZ Voorkepen en AZ Klina werken intensief samen rond zorg voor patiënten met overgewicht of obesitas. Dit initiatief werd KOALA gedoopt (Kies voor Overgewicht Aanpakken en Levensstijl Activeren). We willen patiënten helpen om een gezond en duurzaam leven te leiden en om gemakkelijk vermijdbare welvaartziekten zo veel mogelijk te voorkomen en/of te verhelpen.

We streven ernaar om de patiënt een begeleidingstraject aan te bieden op weg naar een gezond en evenwichtig leven, aangepast aan de individuele noden en de wensen van de patiënt. Vele welvaartziekten zijn een gevolg van een verkeerd eet-, drink- en beweegpatroon en dit vaak op een achtergrond van genetische voorbeschiktheid.

We begeleiden de patiënt met onze expertise in het bereiken van een gezond leef- en eetpatroon met bijkomend gewichtsverlies en andere gezondheidsvoordelen tot gevolg. We bieden verschillende types begeleidingstrajecten aan (in groep en/of individueel), telkens met een multidisciplinaire professionele omkadering.

Als de patiënt geen heelkundige behandeling wenst, of niet in aanmerking komt voor terugbetaling, kan er gekozen worden voor het lifestyleprogramma:

- Tweemaal per week revalidatie
- Gedurende een vijftal maanden groepssessies door diëtistes en psychologen om op een duurzame wijze een gedragsverandering te bekomen met gezondheidswinst als doel.
- Het multidisciplinaire team coacht en begeleidt rond 3 pijlers:
 1. Voedingsadvies
 2. Fysieke training
 3. Psychologische coaching

6 Contactgegevens

Een patiënt doorverwijzen kan door het **zorgtrajectcontract** in te vullen samen met de patiënt en een afspraak te maken via het afsprakenbureau van de kinderafdeling, **tel. 03 380 20 90**.

Zie je als verwijzer om welke reden dan ook een **hoogdringendheid**?

Contacteer dr. Koen Kaïret, coördinerend kinderarts van het PMOC, dan via koen.kairet@emmaus.be. Hij bekijkt graag wanneer een snellere raadpleging mogelijk is.

Neem ook zeker een kijkje op de website www.azvoorkempen.be. Je vindt er meer praktische informatie terug over je ziekenhuisfactuur, aanmelden en inschrijven in het ziekenhuis, parkeren ...

7 Bijlage 1 – Zorgtrajectcontract obesitas

ZORGTRAJECTCONTRACT OBESITAS

VERBINTENISSEN VAN DE PATIENT EN DE OUDERS OF VOOGD VAN DE PATIENT

NAAM VAN DE PATIËNT:

- Mijn huisarts of arts-specialist in de kindergeneeskunde heeft mij vandaag de voorwaarden voor het zorgtraject "Obesitas bij Kinderen" uitgelegd.
 - Ik werd op de hoogte gebracht door mijn huisarts of arts-specialist in de kindergeneeskunde dat de voordelen en het welslagen van het zorgtraject afhangen van mijn actieve deelname aan het zorgplan.
 - Ik geef toestemming voor het verzamelen en verwerken van de volgende persoonsgegevens van mijn kind [Naam – Voornaam] ten behoeve van de evaluatie van de behandeling:
 - Administratieve gegevens:
 - Achternaam – Voornaam van de wettelijke vertegenwoordiger
 - Achternaam – Voornaam van het kind
 - Geslacht
 - Geboortedatum
 - INSZ nummer
 - Adres
 - Telefoon
 - Email
 - Ant topometrische parameters :
 - Gewicht
 - Lengte
 - BMI en BMI z-score
 - Cardiometabolische gezondheid: bloedlipidenwaarden:
 - triglyceriden (TG),
 - totaal cholesterol (TC),
 - lipoproteïnecholesterol met lage dichtheid (LDL-C)
 - en lipoproteïnecholesterol met hoge dichtheid (HDL-C)
 - Niet-HDL-C
 - Indien klinisch geïndiceerd: bepaling van HbA(1c), plasma insuline (nuchter) en plasma glucose (nuchter)
 - Bloeddruk :
 - Systolische bloeddruk
 - Diastolische bloeddruk
 - Lichaamsbeweging (bij kinderen vanaf 6 jaar):
 - Resultaten behaald tijdens de Six-Minute Walking Test (6-MWT), d.w.z. het aantal meters gelopen gedurende 6 minuten.
 - Kwaliteit van leven : Alle gegevens verzameld met behulp van ED-5D-Y vragenlijst.
- De wettelijke basis voor de verwerking is artikel 9.2 a) van Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens (GDPR).
- De verantwoordelijke voor de verwerking van de gegevens is het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV).
- De gegevens worden verzameld en verwerkt door de Pediatrische Multidisciplinaire Obesitas Centra (PMOC). Ze worden vervolgens bijgehouden in een register dat wordt beheerd door de Belgian Association for the Study of Obesity (BASO) en de Belgian Society for Pediatric Endocrinology and Diabetology (BESPEED).
- De gegevens worden bewaard voor de periode van 6 jaar in de vorm gepseudonimiseerde gegevens.
- De volgende instanties hebben toegang tot de gegevens: het RIZIV en BESPEED.

Ik heb alle nodige informatie ontvangen over de bovengenoemde verwerking(en) van de persoonsgegevens van mijn kind en de uitoefening van rechten, in overeenstemming met de GDPR. Om deze rechten uit te oefenen of als u vragen hebt over de verwerking van persoonsgegevens, kunt u contact opnemen met (indien van toepassing, de functionaris voor gegevensbescherming of de afdeling die verantwoordelijk is voor de uitoefening van deze rechten): [e-mailadres, postadres, contactgegevens telefoon, enz.]

Datum en handtekening

VERBINTENISSEN VAN DE ARTS-SPECIALIST IN DE KINDERGENEESKUNDE, VERBONDEN AAN EEN PMOC (Pediatrisch Multidisciplinair Obesitas Centrum)

Ik stem ermee in om deel te nemen aan het zorgtraject van deze rechthebbende, die behoort tot de doelgroep, en meer bepaald om:

- in onderlinge overeenstemming met het team in het PMOC een individueel zorgplan uit te werken, op te volgen, te evalueren en aan te passen. Dit zorgplan omvat doelstellingen, een geplande follow-up, medische raadplegingen en paramedische tussenkomsten voor de rechthebbende met obesitas.
- de huisarts of arts-specialist in de kindergeneeskunde (eerste niveau) te ondersteunen bij de uitwerking, uitvoering en opvolging, de evaluatie en de aanpassing, van een individueel zorgplan voor de rechthebbende met obesitas. Dit omvat doelstellingen, een geplande follow-up, medische raadplegingen en paramedische tussenkomsten.
- de verslagen van mijn raadplegingen en technische onderzoeken aan de huisarts of arts-specialist in de kindergeneeskunde (eerste niveau) te bezorgen.
- met de huisarts of arts-specialist in de kindergeneeskunde (eerste niveau) een doeltreffende communicatie te onderhouden, ofwel op verzoek van de huisarts of arts-specialist in de kindergeneeskunde (eerste niveau), ofwel naar aanleiding van de overdracht van informatie.
- een kopie van dit behoorlijk ingevuld contract aan de adviserend arts te bezorgen.

Naam + Stempel

Datum en handtekening

VERBINTENISSEN VAN DE HUISARTS OF DE ARTS-SPECIALIST IN DE KINDERGENEESKUNDE (EERSTE NIVEAU)

Ik stem ermee in om deel te nemen aan het zorgtraject van deze patiënt die behoort tot de doelgroep en meer bepaald om:

- in onderlinge overeenstemming met de arts-specialist in de kindergeneeskunde (tweede niveau) de rechthebbende te ondersteunen bij het opvolgen van het individueel zorgplan.
- mijn observaties en de resultaten van relevante onderzoeken voor de opvolging van de rechthebbende aan de arts-specialist te bezorgen.

Naam + Stempel

Datum en handtekening

ADVISEREND ARTS VAN HET ZIEKENFONDS

Ik bevestig ontvangst van dit contract conform de reglementering betreffende het zorgtraject "Obesitas bij Kinderen" dat geldt vanaf (datum ontvangst conforme aanvraag).....tot.....

Naam + Stempel

Datum en handtekening

8 Bijlage 2 – Aanvraag tegemoetkoming in de kostprijs

AANVRAAG AAN DE ADVISEREND ARTS VAN DE VERZEKERINGSINSTELLING OM TEGEMOETKOMING IN DE KOSTEN VAN HET MULTIDISCIPLINAIR ZORGTRAJECT VOOR KINDEREN MET OBESITAS, OUDER DAN 2 JAAR EN JONGER DAN 18 JAAR

IN TE VULLEN DOOR EEN OUDER OF VOOGD VAN EEN PATIENT DIE WORDT OPGEVOLGD DOOR EEN PEDIATRISCH MULTIDISCIPLINAIR OBESITAS CENTRUM (PMOC) VOOR KINDEREN MET OBESITAS

Een kleefbriefje van de rechthebbende aanbrengen a.u.b.

Ondergetekende

.....(naam en voornaam)

Kruis aan wat van toepassing is:

- vraagt een tegemoetkoming aan in de kosten van het aan zijn of haar kind voorgeschreven multidisciplinair Zorgtraject en engageert zich om zijn of haar kind dit Zorgtraject te laten volgen.
- gaat akkoord dat de PMOC-coördinator dit formulier bezorgt aan de adviserend arts van de verzekeringsinstelling.

Datum van aanvraag:...../...../.....

Handtekening van de ouder of voogd:

IN TE VULLEN DOOR DE VERANTWOORDELIJKE ARTS-SPECIALIST IN DE KINDERGENEESKUNDE VAN HET PEDIATRISCH MULTIDISCIPLINAIR OBESITAS CENTRUM VOOR KINDEREN MET OBESITAS

Identificatie van de gespecialiseerde geconventioneerde ziekenhuisdienst :

Nummer :

Naam en adres :

.....

Naam en telefoonnummer van de contactpersoon :

.....

.....

Voor de hierboven vermelde rechthebbende wordt een multidisciplinair Zorgtraject voorgeschreven van/...../..... tot en met/...../.....

KLINISCH – ANAMNESTISCHE GEGEVENS

De hierboven vermelde rechthebbende

lijdt aan obesitas met een EOSS-P inschaling 0 1 2 3 (omcirkel wat past)

heeft comorbiditeiten:

.....

Jaar waarin de voormelde aandoening is ontstaan

Naam, handtekening van de arts-specialist in de kindergeneeskunde van het Pediatrisch Multidisciplinair Obesitas Centrum en datum:

.....
.....

Namen van de **andere** in de behandeling van de obesitas van de rechthebbende actief betrokken **artsen**:

- Artsen-specialisten :

.....

- Huisarts:

.....

BESLISSING VAN DE ADVISEREND ARTS

Datum van ontvangst van deze aanvraag:/...../.....

Beslissing van de adviserend arts:

Gunstig voor opvolging in het programma

Ongunstig voor opvolging in het programma omdat:

.....
.....

Andere:

.....
.....

Identificatie en handtekening van de adviserend arts en datum van de beslissing:

.....
.....